

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) සහ එහි පරිපාලිතයන්ගේ (“සමූහය”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්)

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුමු බවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පටිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව

සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වූ සංකල්පීය රාමුවේ 5.5 ඡේදයට අනුව, ගනුදෙනු හෝ වෙනත් සිදුවීම් වලින් පැන නගින වත්කම් හෝ වගකීම් මූලික වශයෙන් හඳුනා ගැනීම, ආදායම් සහ අදාළ වියදම් යන දෙකම එකවර හඳුනා ගැනීමට හේතු විය හැකිය. ආදායම සහ ඒ ආශ්‍රිත වියදම් එකවර හඳුනා ගැනීම ඇතැම් අවස්ථාවල ආදායම සමඟ වියදම් ගැළපීම ලෙස හැඳින්වේ. එසේ වුවද, සමාගම විසින් 2017 සිට 2023 (2021 හැර) කාලසීමාව සඳහා මිලදී ගත් සුර්ය බලශක්තියේ විකුණුම් ආදායම අදාළ වර්ෂවල විකුණුම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණද, සුර්ය බලශක්තිය මිලදී ගත් පිරිවැය හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර රු. මිලියන 4,658.2 ක් විකුණුම් පිරිවැය ලෙස හඳුනා ගැනීම වෙනුවට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු මුදල් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රඳවාගත් ඉපැයීම්, වර්ෂය සඳහා ලාභය සහ ලැබිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 2,819.6 කින්, රු. මිලියන 1,838.6 කින් සහ රු. මිලියන 4,658.2 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>සටහන් කර ගන්නා ලදී. එසේ වුවත්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩල පනතට අනුව විදුලිය මිලදී ගැනීමේ බලපත්‍රය ඇත්තේ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට පමණි. ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමට කිසිදු විදුලි උත්පාදන ප්‍රභවයකින් විදුලිය මිලදී ගත නොහැක. එබැවින්, ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම විසින් ප්‍රථමයෙන් විදුලි පාරිභෝගිකයාට ගෙවන අතර පසුව ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් ප්‍රතිපූරණය කරනු ලබන අතර මෙම ක්‍රියාවලිය අමාත්‍යාංශය සමඟ එකඟ වේ. එබැවින්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මෙම පිරිවැය ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම වෙත ප්‍රතිපූරණය කළ පසු, විදුලි පරිභෝජනය මත පදනම්ව ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම විසින් ඉන්වොයස් කිරීම අවශ්‍ය වේ. එසේ වුවත්, මෙම ක්‍රියාවලිය තවමත් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ආරම්භ කර නොමැත.</p> <p>තවද, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හා මහජන උපයෝගීතා කොමිසම සමඟ පැවති සාකච්ඡාවෙන් පසු ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය මෙම ගෙවීම්</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල විය යුතුය.</p>

ප්‍රතිපූරණය කිරීමට එකඟ විය. ඒ අනුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය 2022 වර්ෂය සඳහා UNT ගැලපුමක් ලෙස 2024 මැයි මාසයේ ඔවුන්ගේ බලශක්ති බිල් පත අඩු කිරීමෙන් පසු රු. මිලියන 1,544.5 ප්‍රතිපූරණය කර ඇත. එම නිසා ඉදිරියේදී මෙම ගැටළුව විසඳනු ඇත.

(ආ) LKAS - 16 දේපළ, පිරිසත සහ උපකරණ හි 51 වන වගන්තියට අනුව, වත්කම්වල අවශේෂ වටිනාකම සහ ඵලදායී ආයු කාලය සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, අපේක්ෂාවන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් වන්නේ නම්, LKAS 8 ට අනුකූලව ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවක වෙනසක් වශයෙන් ගිණුම්ගත කරනු ලැබිය යුත්තේය. එසේ වුවද, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කරන ලද සමාගම විසින් භාවිතා කරනු ලබන රු. මිලියන 11,114.4 කට අදාළව වත්කම් කාණ්ඩ 4 ක් සම්බන්ධයෙන් එසේ සමාලෝචනය කර නොතිබුණි.

විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ. එසේ වුවද, අදාළ ක්ෂයවීම් අනුපාත කර්මාන්ත-විශේෂී වේ. තවද, මෙම වත්කම් බස්නාහිර සහ දකුණු පළාත්වල වෙරළ තීරය ආසන්නයේ විශාල භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් පුරා පැතිරී ඇති බැවින්, සමස්ත වත්කම් පන්තියක ඵලදායී ආයු කාලය සමාලෝචනය කිරීම කළ නොහැකි වේ. එක් එක් වත්කම් පන්තිය තුළ විවිධ ඵලදායී ආයු කාලයන් සහිත විවිධ වත්කම් ඇතුළත් විය හැක.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට විවිධ සේවා සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් (ලංවිම) ලැබිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 5,777.8 ක් විය. එම ශේෂයෙන් රු. මිලියන 5,770.6 ක් 2017 සිට 2023 වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ ගිණුම්කරණ සහ නෙට් ජ්ලස් ක්‍රම භාවිතා කරමින් බලශක්තිය මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය සඳහා ලංවිමෙන් අයවිය යුතු ලෙස ඇතුළත් කර තිබුණි. එසේ වුවද, ලංවිම ශේෂ සනාථනවලට අනුව, සමාගමට ගෙවිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයක් නොතිබුණු අතර ශුද්ධ ගිණුම්කරණ සහ නෙට් ජ්ලස් ක්‍රම භාවිතා කරමින් විදුලිය මිලදී ගැනීම සඳහා පාර්ශ්ව දෙක අතර විධිමත් ගිවිසුමක් නොතිබුණි. එබැවින් එම ශේෂය නැවත අයකර ගැනීමේ හැකියාව විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි වූ අතර සමාගම විසින්</p>	<p>මහජන උපයෝගිතා කොමිසම සහ අමාත්‍යාංශයේ උපදෙස් අනුව ශුද්ධ ගිණුම්කරණ සහ නෙට් ජ්ලස් ක්‍රම භාවිතා කරමින් බලශක්තිය මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය ගිණුම්වලට ගෙන ඇත. එම ශේෂය පියවන ලෙස දන්වා සෑම වසරකම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට ලිපි යවා ඇත. ලැබිය යුතු ශේෂයේ අවදානම් සාධකය සලකා බැලීමෙන්, ගිණුම්වල අදාළ ප්‍රතිපාදනය සිදු කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් විධිමත් ගිවිසුමක් නොමැති අතර, විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ශේෂ තහවුරු කිරීමක්ද ඉදිරිපත් කර නොමැත.</p>	<p>ලංවිම සමඟ විධිමත් ගිවිසුමකට එළැඹීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

ඉහත ලැබිය යුතු ශේෂය සඳහා රු. මිලියන 5,300.9 ක භානිකරණය සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණි.

(ආ) සමාගම විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තු භයක් සඳහා රු.මිලියන 41.7 ක් වන රඳවා ගැනීමේ වගකීම් හඳුනාගෙන නොතිබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කෙරිගෙන යන වැඩ සහ රඳවා ගැනීමේ වගකීම 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 41.7 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

සටහන් කර ගන්නා ලද අතර 2024 වසර තුළ නිවැරදි කිරීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතුය.

(ඇ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති සුර්ය බලශක්ති පිරිවැය සහ බිල්පත් පද්ධතියේ දැක්වෙන සුර්ය බලශක්ති මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය අතර රු.මිලියන 50.8 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එසේ වුවද, මෙම වෙනස මේ වන තෙක් සැසඳීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

බිල්පත් පද්ධතියට අනුව 2023.12.31 දිනට සුර්ය බලශක්ති උත්පාදනයේ පිරිවැය රු. මිලියන 5,638.5 කි. එසේ වුවත්, මෙම මුදල රු. මිලියන 132.1 ක වෙනසක් සහිතව ලෙජරයට අනුව ලංවීම විවිධ ගිණුමේ වටිනාකම රු. මිලියන 5,770.6 ක් ලෙස දැක්වේ. මෙම වෙනස්කම් සඳහා හේතු පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

වෙනස අවම කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

උපයෝගීතා	5,638,549,865
බිල්පත් පද්ධතිය	
අනුව ශේෂය	
ලෙජරය අනුව ශේෂය	5,770,622,853
(74200IA)	
වෙනස	132,072,988
වෙනසට හඳුනාගත් හේතු	
UNT අයකුමය අනුව ගැලපීම්	81,075,550
PUCSL අනුව ගැලපීම්	
ප්‍රධාන කාර්යාලය හා ශාඛා කාර්යාල අතර ඇති වාර්තාකරණ වැරදි	113,076
	81,188,625
නොසැසඳුණු	50,884,363

වෙනස
පරතරය අවම කිරීම සඳහා අදාළ
ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් පවතී.

- (ඇ) වෙළඳ ණයගැති භානිකරණ වාර්තාවට අනුව, 2023 වසර සඳහා මොරටුව ශාඛාවේ වෙළඳ ණයගැතියන්ගේ භානිකරණ ප්‍රතිපාදනය රු. මිලියන 111.2 කි. එහෙත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව එය රු. මිලියන 64.9 ක් විය. ඒ අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. මිලියන 46.3 ක වෙනසක් පැවැතුණි. මේ හේතුවෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි..
- සටහන් කර ගන්නා ලද අතර මෙම උභය ප්‍රතිපාදනය වසර අවසාන ණයගැති භානිකරණ ගැලපීම මත පදනම්ව 2024 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදිව සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශණ සහ ඇන්ටි ලෙකෝ මීටරින් පුද්ගලික සමාගමේ සහ ලෙකෝ ප්‍රොපෙක්ට්ස් පුද්ගලික සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශණ අතර පිළිවෙළින් රු. මිලියන 398.5 ක් සහ රු. මිලියන 50 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඇන්ටි ලෙකෝ මීටරින් පුද්ගලික සමාගම විසින් 2024 පෙබරවාරි මස අවසාන සතියේ ඒකාබද්ධ කිරීමේ අරමුණු සඳහා ඔවුන්ගේ අවසන් ගිණුම් ලබා දෙන ලදී. මෙම අවසන් ගිණුම් මත පදනම්ව, ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම විසින් ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශණ සකස් කර 2024 මාර්තු දෙවන සතියේ ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ අධ්‍යාපන මණ්ඩලය වෙත අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.</p> <p>අනතුරුව ඇන්ටි ලෙකෝ මීටරින් පුද්ගලික සමාගමේ සිදු කළ ගිණුම්කරණ පද්ධති සංක්‍රමණය හේතුවෙන් ඔවුන් විසින් සකස් කරන ලද අවසාන ගිණුම්වල සමහර ගණුදෙනු ඇතුළත් කිරීම් මග හැරී ඇති බව සොයා ගන්නා ලදී. එබැවින්, ඔවුන් මෙම ගිණුම් නිවැරදි කර විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත. මේ හේතුවෙන් මෙම වෙනස ඇති වී තිබුණි.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදිව සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොමැතිවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සීමාසහිත ලංකා බ්‍රෝඩ් බැන්ක් නෙට්වර්ක් (පුද්) සමාගමේ සාමාන්‍ය කොටස්වල සිදු කරන ලද රු. මිලියන 5 ක් වූ ආයෝජනයට අදාළව කොටස් සහතික හෝ වෙනත් ප්‍රමාණවත් සුදුසු ලේඛනමය සාක්ෂි විගණනයට ලබා දී නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් විගණනයේදී ආයෝජනයේ නිරවද්‍යතාව සහ පැවැත්ම තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.</p>	<p>එකඟ වේ.</p>	<p>ආයෝජනය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට කෝට්ටේ ශාඛාවේ සහ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ දීර්ඝකාලීනව හිඟව පවතින එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) ශේෂය පිළිවෙළින් රු. මිලියන 33.4 ක් හා රු. මිලියන 12 ක් විය. ඉහත ශේෂය අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිත වේ.	රු. මිලියන 33.4 ක් වූ මෙම ලැබිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු ශේෂය 2007 වසරේ යෙදවුම් බදු හිමිකම්පෑම හේතුවෙන් ඇති විය. එය ආපසු ගෙවන ලෙස කිහිප වතාවක්ම දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත දැනුම් දුන් නමුත් තවමත් ගෙවා නැත.	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා කර ලැබිය යුතු ශේෂය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) බිල්පත් පද්ධතියට අනුව මුළු ණය ගැතියන්ගෙන් රු. මිලියන 235.7 ක් හෙවත් සියයට 4.29ක් වසර 1කට වැඩි කාලයක් ගෙවිය යුතුව තිබුණි. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණය ගැතියන් 22 දෙනෙකුගේ හිඟ ශේෂය රු. මිලියන 0.4 කට අධික විය. තවද, 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට වසර දෙකකට වැඩි වෙළඳ ණය ගැතියන්ගේ බැර ශේෂය රු. මිලියන 12.2 ක් විය.	සටහන් කර ගන්නා ලදී. රජයේ ආයතන හැර මෙම පාරිභෝගික සම්බන්ධතා සියල්ලම විසන්ධි කර ඇති අතර මෙහි ඇතුළත් වැඩි ණයගැතියන් ප්‍රමාණයකගේ ශේෂයන් දැනටමත් අය කර ගෙන ඇත. හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා ශාඛා මට්ටමින් අදාළ සියලුම ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. සඳහන් කර ඇති පාරිභෝගිකයින් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කර අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.	(i) දීර්ඝකාලීනව හිඟව පවතින ශේෂය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. අවශ්‍ය කොන්දේසි (ii) සපුරා ඇත්නම් ශේෂය ආපසු ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගම විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු ගිණුමින් විවිධ ණය හිමියන්ට මාරු කළ රු. මිලියන 5.2 ක රැස් කරන ලද හඳුනා නොගත් මුදල් ශේෂයක් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	සටහන් කර ගන්නා ලද අතර මෙම නිශ්කාෂණ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින අතර ගැටලුව අවම කිරීම සඳහා අදාළ බැංකු සමඟ සාකච්ඡා කරමින් පවතී.	(i) හඳුනා නොගත් එකතු කිරීම් හඳුනාගෙන වාර්තා කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. (ii) හඳුනා නොගත් එකතු කිරීම් අවම කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කළ යුතුය.

- (ආ) දීර්ඝ කාලයක සිට පවතින (කෝට්ටේ ශාඛාව හැර) තාවකාලික සම්බන්ධතා වලට අදාළ රු. මිලියන 8.5 ක තැන්පතු මුදල් තාවකාලික සම්බන්ධතා විසන්ධි කිරීමෙන් පසු සමාගම ආපසු ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. සටහන් කර ගන්නා ලද අතර පාරිභෝගිකයින්ගේ ගැටළු හේතුවෙන් මේ වන තුරු ආපසු ගෙවීම් සිදු කර නොමැත. කොන්දේසි සපුරා ඇත්නම් මුදල් ආපසු ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඇ) හඳුනා නොගත් ගනුදෙනුකරුවන්ගේ රුපියල් මිලියන 22.8 ක බිල්පත් ගෙවීම් ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු ලෙජරයේ (73204) පැවැති අතර, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම ලෙජරය පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. සටහන් කර ගන්නා ලදී. වැරදි හෝ ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමට අදාළ නොවන යොමුවක් සහිතව මෘදු ගොනුවට (text file) ඇතුළත් වීම නිසා ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු ඇති වේ. මෙම ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු නිෂ්කාශන කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. 2023 වර්ෂය තුළ රුපියල් මිලියන 40.3 ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු පැවැති අතර මෙම වසර තුළ රු. මිලියන 25.8 ක ප්‍රතික්ෂේපිත ගනුදෙනු නිෂ්කාශනය කර ඇත. ලදුපත් හඳුනාගෙන අදාළ පාරිභෝගික ගිණුම්වල ගැලපීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.3 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට විශ්‍රාම ගිය, මියගිය, තනතුරෙන් ඉවත් වූ, ඉල්ලා අස් වූ, වැඩ තහනම් කරන ලද සහ සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයන්ගෙන් අයකර නොගත් ණය ශේෂය රු. මිලියන 8.6 ක් විය.	මෙම ණය ශේෂය සේවකයින් 24 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. ඉන් සේවකයින් 10 දෙනෙකුගේ ණය ශේෂයන් අයකරගත නොහැකි බැවින් කපා හැරීමට කටයුතු කරන අතර, සේවකයින් 06 දෙනෙකුගේ ණය ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. සේවකයින් 05 දෙනෙකු ණය ශේෂයන් පියවීමට එකඟ වී ඇත.	ණය ශේෂයන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ඇන්ට් ලෙකෝ මීටරින් සමාගමෙන් (ALMC) සිදු කළ මිලදී ගැනීම්වලට අදාළ මිල විචලනයන්ට ඇතුළත් රු. මිලියන 34.1 ක වටිනාකමකින් යුතු ගනුදෙනු පහක් මිලදී ගැනීමේ ප්‍රතිපාදන ගිණුමට / ගෙවිය යුතු ගිණුමට වාර්තා කිරීම වෙනුවට අත්තිකාරම් ලෙජරයට හර කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන්,	විගණකගේ නිරීක්ෂණ සමග එකඟ වේ. මෙම මිල විචලනයන්ට ඇතුළත් ගනුදෙනු වැරදීමකින් මිලදී ගැනීම වෙන්කිරීම් ගිණුමට වාර්තා කිරීම වෙනුවට අත්තිකාරම් ගිණුමට ඇතුළත් කර ඇත. 2024 ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර නිවැරදි	ගනුදෙනුව නිවැරදිව සටහන් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජංගම වත්කම් සහ කිරීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත. ජංගම වගකීම් එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති සහ රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 අගෝස්තු 08 දිනැති, අංක 04/2022 දරන රාජ්‍ය ව්‍යවසාය වක්‍රලේඛයේ 2.7 වගන්තිය.	සියලුම ආකාරයේ අනුග්‍රහයන් ලබා දීම, පරිත්‍යාග, ආයතනික සමාජ වගකීම් (CSR) වියදම් සහ අදාළ නොවන ප්‍රවර්ධන වියදම් අත්හිටුවා තිබුණි. එසේ වුවත්, සමාගම විසින් ඉහත විධිවිධානයන්ට පටහැනිව, රු. මිලියන 5.2 ක මහජන සම්බන්ධතා වියදම් දරා තිබුණි.	වක්‍රලේඛය මගින් වියදම් සීමා කර ඇතත් මෙම වියදම් අත්‍යාවශ්‍ය වියදම් ලෙස පිළිගෙන නිසි මූල්‍ය අවසරය සහ අනුමැතිය ඇතිව එම වියදම් සිදු කර ඇත.	වක්‍රලේඛ වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛ 2017 සැප්තැම්බර් 08 දිනැති ඒඩ්එම්/රීඑස්ටී/002 , 2017 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති ඒඩ්එම්/රීඑස්ටී/017, 2023 ජූලි 10 දිනැති ඒඩ්එම්/රීඑස්ටී/017/ඒඑම්/13/2023 හා 2023 ජූලි 18 දිනැති ඒඩ්එම්/රීඑස්ටී/017/ඒඑම්/13(i)/2023	වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව ආයතනයේ සියලුම නිලධාරීන් විසින් ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍ර භාවිතය මගින් පැමිණීම හා පිටවීම සටහන් කළයුතු වේ. මෙයට අදාළව නියැදි පරීක්ෂාවේදී 2023 දෙසැම්බර්, 2022 දෙසැම්බර්, 2022 නොවැම්බර් සහ 2022 ඔක්තෝබර් මාසයන්ට අදාළව විධායක නිලධාරීන්ගේ ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍ර භාවිත සටහන් පරීක්ෂාකල අතර , ඒ අනුව පැමිණීම සහ පිටවීම සඳහා එම මාසයන් තුළ කිසිම දිනක ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍ර භාවිතා නොකළ විධායක නිලධාරීන් විශාල පිරිසක් සිටින බව නිරීක්ෂණය විය.	සියලුම විධායක නිලධාරීන්ට පැමිණීම ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍රය භාවිතයෙන් සටහන් කිරීම අනිවාර්ය බව දන්වමින් 2024 මාර්තු 21 වන දින වක්‍රලේඛයක් නිකුත් කර ඇත.	වක්‍රලේඛ වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය (බදු පෙර) රු. මිලියන 6,288.7 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ එයට අනුරූප ලාභය රු. මිලියන 1,908.8 ක් විය. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. මිලියන 4,379.9 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට හේතු වූයේ විදුලි බිල් අය ක්‍රමය වැඩි වීම හා අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම වැඩි වීම හේතුවෙන් ආදායම වැඩි වීමයි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 89 කින් වැඩි වී තිබුණි. ඊට සමගාමීව, විකුණුම් පිරිවැය සියයට 105 කින් ඉහළ ගොස් තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා දළ ලාභය සියයට 37 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 96 කින් වැඩි වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 39 කින් වැඩි වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

- (අ) ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය සියයට 5 සිට සියයට 6 දක්වා වැඩි වී තිබුණි.
- (ආ) හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභය (ROE) සියයට 5 සිට සියයට 10 දක්වා වැඩි වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාගමේ ක්ෂණික අනුපාතය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව 3.6 සිට 2.3 දක්වා අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) විදුලිය මිලදී ගැනීම සහ සුර්ය බලශක්ති යෝජනා ක්‍රමයට අදාළව ශුද්ධ ගිණුම්කරණ සහ නෙට් ජ්ලස් ක්‍රමය භාවිතා කරමින් විදුලිය මිලදී ගැනීම සඳහා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ සමාගම අතර විධිමත් බලශක්ති මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.	විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම ලංවිම විසින් කෙටුම්පත් කර සමාලෝචනය සඳහා සමාගම වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. 2024 අවසන් වීමට පෙර ගිවිසුම් අත්සන් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ශුද්ධ ගිණුම්කරණය සහ නෙට් ජ්ලස් ක්‍රමය භාවිතා කර විදුලිය මිලදී ගැනීම සම්බන්ධයෙන් විධිමත් ගිවිසුමක් නොමැති අතර මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාවේ සහය ඇතිව අදාළ කටයුතු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.	ලංවිම සමග විධිමත් ගිවිසුම්වලට එළඹීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාගම විසින් ලංකා බ්‍රෝඩ් බැන්ඩ් නෙට්වර්ක් (පෞද්) ලිමිටඩ් සමාගමෙහි රු. මිලියන 20ක් ආයෝජනය කර ඇති අතර පසුගිය වසර කිහිපය තුළ එකී ආයෝජනය සඳහා කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් ලැබී නොතිබුණි. පසුව මෙම ආයෝජනය භානිකරණය කර තිබුණි.	විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමග එකඟ වේ. එම වර්ෂයේදී විගණකගේ නිර්දේශය මත පදනම්ව වෙන් වූ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල යෝජනාවකින් තොරව භානිකරණ ප්‍රතිපාදනය සිදු කර ඇත.	සුදුසු ආයෝජන ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ)	2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වසර 5කට වැඩි කාලයක සිට පැවැතෙන කෙරීගෙන යන කාර්යයන් වල වටිනාකම රු. මිලියන 228.9 ක් විය. සම්පූර්ණ කරන ලද කාර්යයන් හඳුනාගැනීමට සහ ගැලපීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙහි සඳහන් බොහෝ කෙරීගෙන යන කාර්යයන් භෞතිකව සම්පූර්ණ කරන ලද කාර්යයන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එම කාර්යයන් අවසන් කිරීමට (Close) අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.	සම්පූර්ණ කරන ලද කාර්යයන් හඳුනාගෙන ගිණුම තුළ ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ)	කැලණිය, නුගේගොඩ, ගාල්ල සහ මොරටුව යන ශාඛාවල ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබුණු රු. මිලියන 1.2 ක අහරු වෙක්පත් පැවැති නමුත්, එම හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.	ශාඛා මට්ටමින් මෙන්ම ප්‍රධාන කාර්යාල මට්ටමින් අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබූ අතර, ඉදිරි නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් පවතී.	අදාළ ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් නියමිත ශේෂය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ)	සමාගම විසින් යෝජිත කෝට්ටේ ශාඛා කාර්යාලය ඉදිකිරීම සඳහා 1999 දෙසැම්බර් 31 දින ඔප්පු අංක 2426 දරන රු. මිලියන 18.7 ක මුදලකට පිඹුරුපත් අංක 7200 (පර්චස් 51.5) සහිත ඉඩම මිලදී ගෙන තිබුණි. එසේ වුවත්, එම ඉඩම අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා 2013 වසර වනතුරු භාවිතයට නොගැනීම හේතුවෙන් 2013 ඔක්තෝබර් 09 වන දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් මෙම ඉඩම පවරාගෙන තිබුණි.	මෙම ඉඩමේ ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම රු. මිලියන 219 ක් වන අතර අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය රු. මිලියන 18.7 කි. 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් එය නැවත අත්පත් කර ගැනීම මත සමාගමට එහි හිමිකම නොපවතින බැවින් ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම නැවත ගලපන ලදී. එසේ වුවත්, මෙම ඉඩම නැවත පවරා ගැනීම සඳහා සමාගම දැනට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ සාකච්ඡා කරමින් සිටින අතර, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2024 පෙබරවාරි මාසයේදී ලිපියක් මගින් ඔවුන්ගේ කැමැත්ත ලබා දී ඇත. ඒ අනුව, මෙහිදී මූල්‍යමය අලාභයක් සිදු වී නොමැති අතර, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත නිල වශයෙන් හිමිකම මාරු වී ඇත. මේ සමබන්ධයෙන් ගිණුම් පොත්වල අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ආයතනයට උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වන පරිදි සමාගමේ සම්පත් උපයෝජනය කළ යුතුය.
(ඊ)	දළුම පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන ගොඩනැගිල්ල අතහැර දැමූ කුඹුරු ප්‍රදේශයක ඉදිකර ඇති බව සහ එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීමේදී පයිලින් (Piling) වැඩ සඳහා රු. මිලියන 50 කට වඩා වැඩි මුදලක් වැය කර ඇති බව 2024 ජනවාරි 20 දිනැති ප්‍රත්‍යාගණන වාර්තාවේ දක්වා තිබුණි. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගොඩනැගිල්ලේ පිරිවැය රු. මිලියන 210.5 ක් වුවත්, එය නැවත ප්‍රත්‍යාගණනය කළ	2020 සිට 2022 දක්වා රට තුළ පැවති ආර්ථික අර්බුදය තුළ මෙම ගොඩනැගිල්ල ඉදිකරන ලදී. මෙම කාලය තුළ ද්‍රව්‍ය මිල ඉහළ මට්ටමක පැවති අතර එය කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ විචලනයන් සඳහා බලපා ඇත. එසේ වුවත්, තක්සේරුකරු විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 වන දින, එවකට පැවති වෙළඳපල මිල ගණන් මත පදනම්ව ප්‍රත්‍යාගණනය සිදු කර ඇති අතර ඒ	ආයතනයට උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වන පරිදි සමාගමේ සම්පත් උපයෝජනය කළ යුතුය.

වටිනාකම රු. මිලියන 110 කි. ඒ අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රත්‍යාගණන අලාභය රු. මිලියන 100.5 ක් විය. සුදුසු ඉඩමක් තෝරා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් උචිත නොවන තීරණයක් ගෙන ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

හේතුවෙන් ප්‍රත්‍යාගණන අලාභය සිදු වී ඇත.

(උ) 2002 පෙබරවාරි 04 දින මොරටුව ලෙකෝ ශාඛාවේ මුදල් එකතු කිරීමේ නියෝජිතයෙකු ලෙස එගොඩඋයන සණස සමිතිය සමඟ සමාගම ගිවිසුමකට එළැඹ තිබුණි. ගිවිසුමට අනුව බැංකු ඇපකරයේ වටිනාකම රු. මිලියන 0.4 කි. එසේ වුවද, සමාගමේ සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතට අනුව, "තෙවන පාර්ශවයේ මුදල් එකතු කිරීමේ නියෝජිත (සංස්ථාපිත නොවන) විසින් ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම වෙත පෙර වසරේ මුදල් එකතුවට සමාන මුදලක්, වර්ෂයක අලුත්කල හැකි බැංකු ඇපකරයක් සමාගමට ලබා දිය යුතුය. විගණනයට ලැබී ඇති තොරතුරු අනුව, 2022 වර්ෂය සඳහා එගොඩඋයන සණස සමිතිය විසින් එකතු කරන ලද මුදල රු. මිලියන 54.2 ක් බව නිරීක්ෂණය විය. එසේ වුවද, සමමත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතෙහි අවශ්‍යතා වලට අනුකූල වන පරිදි බැංකු ඇපකරයේ වටිනාකම වෙනස් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

එගොඩඋයන සණස සමිතිය වෙත ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ මොරටුව ශාඛාවේ බිල්පත් ගෙවීමේ එකතුකිරීම් මධ්‍යස්ථානය ලෙස කටයුතු කිරීමට 2002.03.07 දින අත්සන් කළ ගිවිසුම මඟින් අනුමැතිය ලබා දී ඇත. තවද, එම ආයතනයෙන් ලබාගෙන තිබූ බැංකු ඇපකරයේ වටිනාකම රු. මිලියන 0.4 ක් වූ අතර එය වාර්ෂිකව අලුත් කර ඇත. එසේ වුවද, මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතෙහි සඳහන් බැංකු ඇපකරයේ වටිනාකම ලබා ගෙන නොමැති බැවින්, ඉදිරියේදී එය ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.

සමාගමේ සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පද්ධති වාර්තා වලට අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වලනය නොවන තොගයේ වටිනාකම රුපියල් මිලියන 109.6 ක් විය. එම තොගයෙන් රු. මිලියන 75.5 ක් වටිනා තොග අයිතම 672 ක් අපහරණය කිරීමට හඳුනාගෙන තිබූ නමුත් ඒවා අපහරණය කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.	භාණ්ඩ සමීක්ෂණ කටයුතු අවසන් කර ඇති අතර භාණ්ඩ අපහරණය කිරීම සඳහා වන ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කර ඇත.	අපහරණය කළ හැකි තොග අයිතම අවම කිරීම සඳහා තොග කළමනාකරණ පද්ධතිය ශක්තිමත් කළ යුතුය.
(ආ) අපහරණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇති තොග අයිතම්වල ඇතුළත් රු. මිලියන 8.9 ක තරාපැවි (Transformers- ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්) සමාලෝචිත	භාණ්ඩ සමීක්ෂණ කටයුතු අවසන් වී ඇති අතර අපහරණය කිරීමේ	(i) සංවිධානයේ සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට හා පාඩුව අයකර

වර්ෂය තුළ අපහරණය කර නොතිබුණි. මෙහි දහර නොමැති තරාපැව් (Transformers-ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්) 19 ක් නිවූ අතර දහර සොරකම් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමට සිදුවූ අලාභය අයකර ගැනීම සඳහා පරීක්ෂණයක් පවත්වා සිද්ධියට වගකිව යුතු පාර්ශ්වයන් හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදුවෙමින් පවතී. නීති අංශය මගින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නියමිතය.

ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය

(ii) වගකිව යුතු පාර්ශ්ව වෙත විනය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට අපහරණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇති තොග අයිතම්වල වටිනාකම රු. මිලියන 13.8 ක් විය. එහි ඇතුළත් රු. මිලියන 8.4 ක් වටිනා අපහරණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇති තොග අයිතම් වසර 3 කට වඩා වැඩි කාලයක් ගබඩාවල සහ විවෘත අංගනය තුළ ගබඩා කර තිබුණි. එම ඉඩ ප්‍රමාණය වෙනත් ඵලදායී ක්‍රියාකාරකමක් සඳහා භාවිතා කළ හැකි සැලකිය යුතු ඉඩ ප්‍රමාණයක් විය. තවද, මෙම අපහරණය කිරීමේ තොග රඳවා තබා ගැනීමේ පිරිවැය සමාගමට අනාර්ථික විය.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය මගින් මෙහි සඳහන් කර ඇති සියලුම තොග අයිතම් අපහරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග දැනටමත් ආරම්භ කර ඇත.

සමාගම සතු සම්පත් වලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

(ඈ) සත්‍යාපනය සිදු කළ දිනට කණු ප්‍රවාහන ට්‍රැක් රථයක් (Pole Truck) සහ ලොරි ට්‍රේලර් තුනක් වසර තුනකට වැඩි කාලයක් ඒකල ගබඩා පරිශ්‍රයේ ගාල් කර තිබූ අතර ඒවා අලුත්වැඩියා කර නැවත භාවිතයට හෝ අපහරණය කිරීමට නිසි ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි. තවද, වාහන 07 ක් දීර්ඝ කාලයක සිට වස්කඩුව ගබඩා පරිශ්‍රය තුළ ගාල් කර ඇති බවද නිරීක්ෂණය විය.

එම වාහන පිළිසකර කර නැවත භාවිතා කළ හැකිද, නැතහොත් ඒවා බැහැර කළ යුතුද, යන්න පිළිබඳ විශේෂඥ තක්සේරුවක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.

- එම -

3.3 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) සමාගම විසින් ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා 2001 වර්ෂයේදී නාරාහේන්පිට ඇල්විටිගල මාවතේ අංක 508 දරන ස්ථානයේ පිහිටි පර්චස් 73.7 ක විශාලත්වයෙන් යුතු ඉඩමක් රු. මිලියන 53.5කට මිලදී ගෙන තිබුණි. 2012 අප්‍රේල් 18 වැනි දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමට සහ සැලසුම් කිරීම, ටෙන්ඩර් ලේඛන සකස් කිරීම, ප්‍රමාණ පත්‍රිකා ආදිය සඳහා මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලයේ සේවය ලබා ගැනීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. ඉඩම මිලදී ගත්

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩම 2001 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන පසුව 2012 වසරේ කැබිනට් තීරණයක් මගින් උපදේශක තෝරා ගන්නා ලදී. පහත සඳහන් කරුණු හේතුවෙන් යෝජිත ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම ප්‍රමාද වූ බැවින් වර්තමාන ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රය සඳහා බදු කුලී ගෙවීමට සිදු විය.

නිර්දේශය

සමාගම සතු සම්පත් වලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

i. අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් 2013

දින සිට (අවුරුදු 22) අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා භාවිතා නොකිවුණි. තවද, ප්‍රධාන කාර්යාලය පවත්වාගෙන යාම සඳහා සමාගම සතු පරිශ්‍රයක් නොතිබූ බැවින්, එම කාර්යය සඳහා ඔවුන්ට පරිශ්‍රයක් කුලියට ගැනීමට සිදු වීම හේතුවෙන් සමාගමට 2002 සිට 2023 දක්වා වූ කාලය සඳහා වත්මන් ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රයේ කුලිය ලෙස ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන 409.2 ක් දැරීමට සිදු වී තිබුණි.

වර්ෂයේදී මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය විසින් සකස් කරන ලද සැලසුමට අනුව (UOM) ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමේ තීරණය අවලංගු කිරීම.

ii අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය (UOM) වෙනුවට මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශක කාර්යාංශය (CECB) උපදේශක ලෙස පත් කිරීමට තීරණය කිරීම.

iii. 2015 වර්ෂයේ, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය (UOM) උපදේශක ලෙස නැවත පත් කිරීම.

iv. 2018 වසරේ සහ ඉන් පසුව ඇති වූ ආර්ථික අවපාත තත්වය හේතුවෙන් රාජ්‍ය ආයතන වල ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම් කටයුතු නැවැත්වීමට රජය තීරණය කිරීම නිසා මෙම ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීම තවදුරටත් ප්‍රමාද විය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය
විගණන නිරීක්ෂණය

(අ)

සමාගම විසින් 2016 වර්ෂයේ සිට විධායක නොවන සේවකයින් සඳහා වන බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය (SORP) ස්ථාපිත කර තිබුණි. එම බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය (SORP) ස්ථාපිත කල මූලධර්මය යොදා ගනිමින් 2016 ජනවාරි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි යෝජිත විධායක කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය (SORP) ක්‍රියාත්මක කිරීමට 2022 අප්‍රේල් 28 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර තිබුණි. ඒ අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය අනුව විධායක කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා 2016 ජනවාරි 01 දින සිට හිඟ වැටුප් ගෙවා තිබුණි. එම ගෙවීම් 2022 දෙසැම්බර්, 2023 ජූනි සහ 2023 ඔක්තෝම්බර් යන මාසවලදී සිදු කර තිබුණි. විධායක නිලධාරීන් 126 ක් සඳහා මව් සමාගමේ අනුමැතියකින් තොරව හිඟ මූලික

කළමනාකාරිත්වයේ
අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

කළමනාකාරිත්වය මේ පිළිබඳ අදහස් දක්වා නොමැත.

බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය (SORP) සඳහා අනුමැතිය සහ හිඟ වැටුප් ගෙවීම සඳහා මව් සමාගමෙන් (CEB) අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

වැටුප් සහ ප්‍රසාද දීමනා ඇතුළුව අනෙකුත් දීමනා ලෙස පිළිවෙලින් රු. මිලියන 178.7ක් සහ රු. මිලියන 83.4ක් ගෙවා තිබුණි.

(ආ)	2022 වසරේ ලබා නොගත් වාර්ෂික නිවාඩු හා වෛද්‍ය නිවාඩු සඳහා සමාගම විසින් විධායක නිලධාරීන්ට 2023 වර්ෂයේදී පිළිවෙලින් රු. මිලියන 8.2 ක් සහ රු. මිලියන 28.2 ක් ගෙවීමට කටයුතු කර තිබුණි. සමාගම විසින් නිවාඩු ගණනය කිරීම සඳහා ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍රයේ පැමිණීමේ සහ පිටවීමේ වාර්තා සලකා බලා නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.	මේ සම්බන්ධයෙන් වක්‍රලේඛයක් නිකුත් කර ඇති බැවින් ඉදිරියේදී මෙම තත්වයන් මහභරවා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.	වක්‍රලේඛවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය. විමර්ශණයක් සිදු කර අනවශ්‍ය ගෙවීම් සිදු කර ඇත්නම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
-----	---	---	--

3.5 වාහන පද්ධතිය කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
රාජකාරී සඳහා වාහන වෙන් කිරීම, වාර්තා තබා ගැනීම, ධාවන සටහන් හා ලොග් පොත් නඩත්තු කිරීම, ඉන්ධන සැපයීම, අලුත්වැඩියාව සහ නඩත්තුව ආදී වාහන සම්බන්ධ සියලු කටයුතු ඒ ඒ අංශ විසින් වෙන වෙනම හසුරුවා තිබුණි. එබැවින්, වාහන පරිපාලනය පිළිබඳ පාලනය සමාගම විසින් නිසි ලෙස සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	සටහන් කර ගන්නා ලද අතර ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	වාහන කළමනාකරණයේදී නිසි ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) හි “2030 න්‍යාය පත්‍රයට” අනුකූලව සියළුම රාජ්‍ය ආයතන එහි විෂය පථය යටතේ ඉලක්ක සහ කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට දායක විය යුතුය. නමුත් සමාගම විසින් සාක්ෂාත් කර ගත යුතු අදාළ ඉලක්ක, එම ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ හිඬු සහ ප්‍රගතිය මැනීමට සුදුසු දර්ශක හඳුනාගෙන නොතිබුණි.	LECO හි සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ, SGD 07 සහ SGD 09 LECO හි මෙහෙයුම් වැඩ විෂය පථයට සෘජුවම අදාළ වන බව හඳුනාගෙන ඇත. එම නිසා, අපට මෙම SDGs වලට අනුරූප වන සහ සමපාත වන විශේෂිත ක්‍රියා හඳුනාගෙන කටයුතු කළ යුතුය.	තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ “2030 න්‍යාය පත්‍රයට” අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.